

แฉ'นกชนหิน' เสี่ยงสูญพันธุ์

กรณีนายปริดา เตียนสงักรมย์ หัวหน้าโครงการคุ้มครองนกเงือก (ส่วนภาคใต้) คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล โพสต์เฟซบุ๊กระบุถึงขบวนการล่านกชนหินในอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี นครริวาสว่ามีปริมาณถึงนกเงือกชนหินถึง 4 ตัว อีกทั้งยังมีตลาดรับซื้ออยู่ในเมืองนราธิวาส ให้ราคาหัวละหมื่นนั้น

เมื่อวันที่ 27 ก.ย. น.ส.กาญจนา นิตยะ ผอ.สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เปิดเผยว่า นกชนหิน (Rhinoplax vigil) เป็นนกเงือก 1 ใน 18 ชนิด ของนกในวงศ์นกเงือกที่พบในประเทศไทย เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตาม พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2535 อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง จัดอยู่ในบัญชี 1 ตามอนุสัญญาไซเตส ประชากรนกชนหินในไทยมีประมาณไม่เกิน 100 ตัว กระจายในพื้นที่อนุรักษ์ 3 แห่ง คือ อุทยานบูโด-สุไหงปาตี เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง

ผอ.สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่ากล่าวต่อว่า จากการติดตามข้อมูลการสร้างรัง โดยมูลนิธินกเงือกแห่งประเทศไทย ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537-2562 พบนกชนหินทำรังสำเร็จเฉลี่ยปีละ 2 รัง ในปี 2562 จากการติดตามข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าคลองแสง ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงพบนกชนหินทำรังสำเร็จ 1 รัง การล่านกชนหินในปัจจุบันแบ่งการล่าออกเป็น 2 แบบ คือ ล่าเพื่อเอาลูก ซึ่งฤดูกาลทำรังประมาณเดือนธ.ค.-พ.ค. และถูกนายพรานล่าเพื่อเอาโหนด จากสถิติระหว่างปี 2558-2562 มีคดีการกระทำผิดด้านสัตว์ป่า กรณีของนกชนหิน 3 คดี จับผู้ต้องหาได้ 5

คน นกชนหินที่ยังมีชีวิต 3 ตัว เป็นซาก 1 ตัว น.ส.กาญจนา กล่าวอีกว่า การล่านกชนหินองค์กร TRAFFIC หรือเครือข่ายเฝ้าระวังการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าสำรวจติดตามศึกษาเพื่อประเมินและประมาณขนาดของการค้านกชนหิน รวมถึงขึ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ของนกเงือกชนิดพันธุ์อื่นๆ บนสื่อสังคมออนไลน์หรือเฟซบุ๊ก จากการสำรวจติดตามตั้งแต่เดือน ต.ค.2561-เม.ย.2562 รวม 6 เดือน พบมีการโพสต์เสนอขายอย่างน้อย 236 โพสต์ ที่เสนอขายชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์จากนกเงือกมากกว่า 546 ชิ้นใน 32 กลุ่มจากทั้งหมด 40 กลุ่ม โดยนกชนหินคิดเป็นสัดส่วน 83% จากชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์นกเงือกทั้งหมดแบ่งเป็น 8 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ โหนดหัว, จี๋ห้อยคอ, แหวน, สร้อยคอ, ก่าไลข้อมือ, หัวเขี้ยว, นกสตัฟฟ์ และชิ้นส่วนย่อยอื่นๆ เครื่องประดับที่พบบางส่วนถูกประดับตกแต่งด้วยชิ้นส่วนของสัตว์ป่าอื่นๆ

น.ส.กาญจนา กล่าวอีกว่า ดังนั้น กรมอุทยานฯ ได้เพิ่มการตรวจลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อเฝ้าระวังและการเพิ่มเครือข่ายเฝ้าระวัง โดยการเปลี่ยนผู้ล่ามาเป็นผู้พิทักษ์โดยจ้างพรานที่เคยล่ามาเป็นทีมงานวิจัย ฝึกอบรมข้อมูลพื้นฐานทั้งลักษณะตัวเสีย ร้อง ลักษณะรังของนกชนหิน จัดทำรังเทียมเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรังและเพิ่มประชากรในธรรมชาติ รวมทั้งขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังปราบปราม บังคับใช้กฎหมาย บูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลในการติดตามการซื้อขายซากและ ผลิตภัณฑ์ของนกชนหินประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย รวมทั้งปรับสถานภาพนกชนหิน จากสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าสงวน เพื่อเพิ่มความสำคัญในการกำหนดมาตรการการอนุรักษ์ จัดทำแผนแม่บทการจัดการนกชนหินแห่งชาติ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการรักษาและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติให้กับชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ด้วย